

REFERAT

Emne	Møde i Styrelsen for Patientsikkerheds Råd vedrørende Alternativ Behandling (SRAB)	
Mødedato	Fredag den 17. september 2021, kl. 13-16	
Sted	Styrelsen for Patientsikkerhed, Islands Brygge 57, 2300 Kbh. S., Auditorium	
Deltagere	Medlemmer af SRAB: Bente Møller, Styrelsen for Patientsikkerhed (formand) Cecilie Salejärvi Pedersen, Sundhedsministeriet Sara Breum Müller, Sundhedsministeriet Steffen Bager, Lægemiddelstyrelsen – <i>ikke tilstede</i> Lasse Elbrønd Skovgaard, Danske Patienter Susan Hovmand Lysdal, Danske Patienter Trine Jeppesen, Lægeforeningen – <i>ikke tilstede</i> Mette Lunde, Dansk Sygeplejerråd Anna Iben Hollensberg, DSOM – <i>ikke tilstede</i> Vibeke Rønne Sørensen RABForum - suppleant for Anette Hansen Benny Hansen, RABForum Lene Rohde, RABForum – <i>ikke tilstede</i> Lotte Odsgaard, RABForum Nana Hellsten, Sundhedsrådet Stine Aagaard Matieu, Sundhedsrådet Jesper Hollensberg, Sundhedsrådet – <i>ikke tilstede</i> Manuela Lærke, Sundhedsrådet Birgit Boye Friis, LNS Anja Funder, LNS Lillian Wong, LNS Mogens Ehrich, LNS Susanne Engstrøm, Forbrugerrådet – <i>ikke tilstede</i> Observatørpost: Helena Bendixen, IMCC Integreret Sundhed – <i>ikke tilstede</i> Yderligere deltagere fra Styrelsen For Patientsikkerhed: Mette Braad Sander, specialkonsulent Amanda Moosdorf Nielsen, fuldmægtig Jens Vikner, specialkonsulent Eva Merete Benfeldt, sektionsleder	17. september 2021 Sagsnr. / Reference AMMN E rabogsrab@stps.dk

Referat fra SRAB-møde den 17. september 2021

Punkt 1. Velkomst v/Styrelsen for Patientsikkerhed

Bente Møller bød velkommen og beklagede, at SRAB-møderne i 2020 måtte aflyses grundet coronapandemien. Herefter var der en kort præsentationsgrunde.

Punkt 2. Dagens tema:

Oplæg: Hvilken betydning har det, når man udfører alternativ behandling og samtidig er autoriseret sundhedsperson? (fx læge, sygeplejerske, fysioterapeut m.fl.) ved chefkonsulent, Eva Bidstrup fra Sundhedsjura under STPS for Patientsikkerhed. Efterfølgende mulighed for at stille spørgsmål.

Eva Bidstrup holdt oplæg om, hvilken betydning det har, når man udfører alternativ behandling og samtidig er autoriseret sundhedsperson. *Se vedhæftede Power Point præsentation.*

Under oplægget blev der spurgt til, hvor længe sanktioner og domme fremgår af autorisationsregisteret. Hertil svarede Eva Bidstrup, at domme og sanktioner fremgår, så længe de er gældende. Det er derfor ikke muligt at se tidligere domme og sanktioner af autorisationsregisteret.

STPS pointerede, at behandlingssteder, som har autoriseret sundhedspersonale ansat, skal lade sig registrere i behandlingsstedsregisteret, selvom de kun udfører alternativ behandling. Læs mere her: <https://stps.dk/da/registrering/behandlingssted/hvilke-behandlingssteder-skal-registreres/>

Mette Lunde fra Dansk Sygeplejerråd spurgte til muligheden for indgive anonyme indberetninger til STPS, da nogle personer ikke tør klage over kollegaer/ledelsespersoner. STPS svarede hertil, at det er muligt at indberette en bekymringshenvendelse anonymt, men hvis indberetter oplyser, hvem vedkommende er, kan indberetter ikke herefter ønske at være anonym. Ved agtindsigtsanmodninger er STPS forpligtiget til at videreformidle alle oplysninger, så sundhedspersonen eller behandlingsstedet kan få indblik i baggrunden for indberetningen. STPS kan desuden have behov for at få uddybet en indberetning, hvilket kun kan lade sig gøre, hvis indberetningen ikke er anonymiseret.

Nana Hellsten fra Sundhedsrådet spurgte til, hvorvidt autoriserede sundhedspersoner, som udøver alternativ behandling, må reklamere med deres uddannelse fx på deres hjemmeside. STPS svarede hertil, at en person som udgangspunkt gerne må angive, at vedkommende fx er sygeplejerske når de reklamerer for deres udførelse af alternativ behandling. Dette gælder dog ikke, hvis vedkommende har fået frataget sin autorisation eller selv valgt at fraskrive sig denne.

Autorisationsfratagelser er sjældne, men hvis en autoriseret sundhedspersons handlinger eller ytringer går imod den brede faglige konsensus, og de samtidig vurderes til at være til fare for patienterne, kan vedkommende få frataget sin autorisation midlertidigt eller permanent.

Punkt 3. Orientering fra Styrelsen for Patienssikkerhed

a. Status siden sidste møde

Hjemmesiden srab.dk blev lukket ned umiddelbart efter sidste møde, og der blev sendt breve ud til alle RAB-foreninger med information om, at srab.dk og dermed også 'find behandler'-funktionen blev nedlukket.

Det sidste halvandet års tid har en meget stor del af Styrelsen for Patient-sikkerhed ressourcer været prioriteret til håndtering af COVID-pandemien. Det har været en svær tid, hvor mange alternative behandlere også har måtte holde deres klinikker lukkede for at begrænse smittespredningen.

Den planlagte indsats i forhold til borgerrettet kommunikation om patient-sikkerhed i forbindelse med alternativ behandling er på grund af nævnte travlhed ikke blevet igangsat. Der blev heller ikke mulighed for at bruge de resterende finanslovsmidler til en stand på Folkemødet i 2020.

På mødet vil STPS fremlægge, hvad puljemidlerne fra Finanslovspuljen 2018 er blevet brugt på.

I 2018 modtog STPS 800.000 kr. til projekter igangsat af SRAB. Heraf er 189.042.79 kr. blevet brugt på følgende projekter:

Afholdelse af temadage om forskning (62.198 kr.) - Der er gennemført to temadage om forskning og litteratursøgning på Syddansk Universitet i Odense henholdsvis den 24. marts 2019 og den 22. juni 2019.

Oplysning om RAB-ordningen (51.563 kr.) - Repræsentanter fra Sundhedsrådet, RABforum og DSOM deltog i sommeren 2019 i Folkemødet på Bornholm, hvor de bemandede en studeplads og afholdt events.

Nyt RAB-logo og tilretning af informationsmateriale (4942 kr.) - I forbindelse med Folkemødet på Bornholm udarbejdede STPS informationsmateriale, som blev uddelt.

Opdatering af srab.dk (70.338 kr.)

STPS foreslog, at rådet på næste SRAB-møde kan drøfte, hvad de resterende midler kan bruges til og opfordrede til, at de enkelte foreninger overvejer, hvilke projekter de gerne vil bidrage til. STPS vil desuden undersøge, om nogle af midlerne kan bruges til en stand på Folkemødet 2022.

Arbejdet med at revidere kommissoriet for SRAB har ligget stille under corona-epidemien. STPS vil indgå en dialog med departementet mhp. grundlaget for revideret kommissorium. STPS ønsker bl.a., at flere patientforeninger og fag-

grupper bliver repræsenteret i SRAB. SRAB's medlemmer ønsker at få mulighed for at kommentere på udkast til kommissorium inden vedtagelse.

Lasse Elbrønd Skovgaard fra Danske Patienter oplyste, at mange patienter savner et sted, hvor de kan læse mere om alternative behandlingsformer, og at Danske Patienter på nuværende tidspunkt henviser patienterne til det norske forskningscenter inden for alternativ og komplementær medicin (NAFKAM). Danske Patienter efterspurgte i den forbindelse, at SRAB igangsætter en informationsindsats med information om alternativ behandling, gode råd, statistik osv.

STPS kommenterede, at de ikke har mulighed for at fungere som et forskningscenter hhv. videnscenter. Det er en politisk beslutning om der skal etableres et nationalt videnscenter, råd eller lignende, der kan oplyse borgerne om alternative behandlingsmetoder.

Nana Hellsten fra Sundhedsrådet oplyste, at de er i dialog med sundhedspolitiske ordførere, som ønsker at etablere et forskningscenter inden for alternativ og komplementær behandling eventuelt ved Syddansk Universitet.

STPS oplyste, at den årlige gennemgang af RAB-foreningerne netop er afsluttet. Nogle foreninger skulle svare på supplerende spørgsmål, men alle blev vurderet egnet til fortsat at kunne registrere alternative behandlere.

b. Orientering om proces og tidsplan for forskningspuljen

I finansloven for 2018 var der afsat en pulje på 4 mio. kr. målrettet forskningsprojekter inden for alternativ behandling. Primo 2019 blev der udmøntet knap 2,5 mio. kr. til to projekter. Derudover er det kommet knap 1 mio. kr. retur, som var tilovers fra forskningsprojekter i alternativ behandling, der i sin tid fik midler fra puljen, som var afsat i finansloven 2016.

Der er således tilsammen 2,5 mio. kr. tilbage, som pt genudmøntes til forskningsindsatser eller ph.d.-projekter, der har fokus på brobygning mellem konventionelle og alternative/komplementære behandlingsindsatser
Ansøgningsfrist fredag den 1. oktober 2021 kl. 12.00. Læs mere her:
[Pulje til forskning - Styrelsen for Patientsikkerhed \(stps.dk\)](#)

Genopslaget af puljen til forskning i alternativ/komplementær behandling blev opslået primo juli på Styrelsen for Patientsikkerheds hjemmeside.

I den forbindelse blev der udsendt en mail til abonnenter på STPS' nyheder samt SRAB-medlemmer. Potentielle ansøgere har haft mulighed for at modtage forskningsfaglig rådgivning i perioden 9. august til 10. september 2021.

Efter ansøgningsfristen d. 1. oktober 2021 vil ansøgningerne blive videresendt til forskningsfaglig bedømmelse hos Innovationsfonden, da der er tale om udmøntning af statslige midler. Dernæst ser STPS på de ansøgninger som er vurderet støtteværdige og habile medlemmer af SRABs underudvalg har mulighed for at komme med bemærkninger, før indstillingen om udmøntningen sendes til

Sundhedsministeriet. Projekter, som bliver vurderet egnet til at modtage midler, vil få besked i december 2021.

Lillian Wong fra LNS efterspurgte udsættelse af ansøgningsfristen, da hun er ved at etablere en samarbejdsaftale med et sygehus og brancheorganisation. STPS svarede, at ansøgningsfristen ikke kan udsættes, da tidsplanen er godkendt af Innovationsfonden og Sundhedsministeriet. Anja Funder fra LNS oplyste, at Teknologisk Institut også udmønter midler til forskningsprojekter inden for sundhedsfremme, som Lillian Wong alternativt kan søge.

c. Oplysning om ændring af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed

Efter den 30. juni 2021 skal en behandler ifølge loven have gennemført et sikkerhedskursus for at udføre nåleakupunktur på brystkassen - hvis vedkommende ikke er uddannet læge eller kiropraktor. Dette følger af paragraf § 74 a i [Lov om regulering af nåleakupunktur](#), som formelt trådte i kraft den 1. juli 2019. Læs mere via nedenstående link, hvor der også er link til udbudte sikkerhedskurser, som fra august afholdes af First-8: [Nåleakupunktur på brystkassen - Styrelsen for Patientsikkerhed \(stps.dk\)](#).

Lotte Odsgaard fra RABForum samt Nanna Hellsten og Manuela Lærke fra Sundhedsrådet ytrede deres tanker omkring sikkerhedskurserne. De mente ikke, at kurserne er fyldestgørende, eller at STPS har taget brancheforeningerne med på råd ifm. udarbejdelse af loven. Der blev dertil spurgt til de mørketal, som kursusudbyderne nævner på sikkerhedskurset. Manuela Lærke fra Sundhedsrådet ytrede bekymring om de alternative behandlere, som hverken er autoriseret sundhedspersoner eller RAB-registeret, som udøver akupunktur uden nogen form for uddannelse ud over sikkerhedskurset. I den forbindelse foreslog hun, at alternative behandlere uden en autorisation skulle kunne indberette utilsigtede hændelser til STPS.

STPS svarede, at kursusudbyderne er blevet bedt om at afholde kurser, som skal uddanne personer til at kunne forebygge, erkende og håndtere skader på lungerne ifm. akupunktur. Kurserne skal derfor ikke inkludere undervisning i generel udførelse af akupunktur, hvorfor kursusudbyderne har løst opgaven, som den er beskrevet i lovgivningen. STPS forklarede, at mørketallet dækker de hændelser, som ikke anmeldes eller registreres, hvorfor STPS ikke kender til omfanget heraf. STPS tilføjede, at ”*Lov om regulering af nåleakupunktur*” har været sendt i rettidig høring inden vedtagelsen heraf.

Punkt 4. Orientering fra underudvalg

a. Rådgivende udvalg

STPS oplyste, at mødet i rådgivende udvalg den 21. februar 2020 bl.a. blev brugt til at drøftet nogle af punkterne, som STPS orienterede om under punkt 3.

b. Forsknings- og Internationalt udvalg

Habile medlemmer af forsknings- og internationalt udvalg samt medlemmer af rådgivende udvalg vil i forbindelse med udmøntning af forskningspuljen (formentlig i november 2021) få forelagt de ansøgninger, der bliver vurderet støtteværdige af Innovationsfonden. De har således mulighed for at komme med bemærkninger forud for, at STPS træffer endelig afgørelse i forhold til udmøntning af de resterende forskningsmidler.

Punkt 5. Orientering fra medlemmer af SRAB

a. Bordrunde

Anja Funder fra LNS oplyste, at alternative behandlere kan blive ISO:9001 kvalitetscertificeret. For at kunne blive certificeret, skal behandler kunne bevise, at der er en rimelig effekt af behandlingen. Klinikken Sorø Smertebehandling er blevet ISO:9001 kvalitetscertificeret.

Lasse Elbrønd Skovgaard fra Danske Patienter oplyste, at de har oprettet en netværk bestående af forskellige patientforeninger, der mødes et par gange om året og drøfter emner, som fylder blandt patienterne fx medicinsk cannabis. Netværket deler desuden viden og erfaring om patientsikkerhed fx interaktion ved kombination af alternativ og konventionel behandling fx naturmedicin og anden medicinsk behandling.

Mette Lunde fra Dansk Sygeplejerråd oplyste, at en sygeplejerske er blevet færdiguddannet i komplementære behandlinger ved University of Arizona. Sygeplejersken er på nuværende tidspunkt ansat på onkologisk afdeling, hvor hun bruger sin viden om komplementære behandlinger i sit faglige virke. Mette Lunde oplyste, at mange sygeplejersker ønsker, at deres behandlinger bliver kaldt komplementære i stedet for alternative.

Lotte Odsgaard fra RABForum oplyste, at organisationen var vokset fra fire til ti foreninger. RABForum er i tæt samarbejde med Sundhedsrådet vedr. fælles interesser fx minimumskrav til efteruddannelse. Organisationer arbejder på at højne niveauet i alle brancheforeninger.

Nana Hellsten fra Sundhedsrådet oplyste, at de arbejder på kvaliteten af uddannelserne og et pointsystem, som skal ligne ECTS-pointsystemet i det etablerede uddannelsessystem. I forlængelse af Mette Lundes orientering oplyste Nana Hellsten, at Sundhedsrådet også repræsenterer behandlere, der ønsker at være et reelt alternativ til det konventionelle sundhedsvæsen.

Punkt 6. Præsentation af forskningsprojekt om kropsterapeutisk behandling af krigsveteraner.

Angela Jørgensen fra Manuvision samt Nanna Ahlmark og Susan Anderssen fra Statens Institut for Folkesundhed holdt oplæg om erfaringer og resultater fra

det forskningsprojekt, som modtog penge i forbindelse med den første udmøntning af forskningspuljen fra Finansloven 2018.

Projektet undersøgte virkningen af et individuelt kropsbehandlingsforløb for veteraner med posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD).

Se vedhæftet Power Point-præsentation.

Punkt 7. Forslag til punkter til dagsorden til næste møde

Kommende møder

Forslag til ny dato: fredag den 29. april 2022, kl. 13-16

(påskens fald fra torsdag den 14. april til mandag den 18. april)

Forslag til ny dato: fredag den 16. september 2022, kl. 13-16

Datoerne blev godkendt.